

แนวปฏิบัติ

การรายงานข่าวอาชญากรรมและ
เหตุการณ์ความรุนแรง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ คำนิยาม	๑
หมวดที่ ๒ หลักการทั่วไปในการรายงานข่าวอาชญากรรม และเหตุการณ์ความรุนแรง	๒
หมวดที่ ๓ หลักการรายงานเหตุฆ่าตัวตาย	๓
หมวดที่ ๔ หลักการรายงานเหตุล่องละเมิดทางเพศ	๔
หมวดที่ ๕ หลักการรายงานเหตุกราดยิง	๕
หมวดที่ ๖ หลักการรายงานเหตุสู้รบ	๕
หมวดที่ ๗ หลักการรายงานข่าวอาชญากรรม และเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างสร้างสรรค์	๖
ภาคผนวก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๗

แนวปฏิบัติการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รับรองเสรีภาพในการเสนอข่าวสารและการแสดง ความคิดเห็นของสื่อมวลชนไว้ในมาตรา ๓๕ โดยเสรีภาพดังกล่าวต้องเป็นไปตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ซึ่งเป็น หลักสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ ประกอบกับประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีในหนังสือสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน นับเป็นบรรทัดฐานในการทำหน้าที่ของทุกภาคส่วนรวมถึงสื่อมวลชนด้วย โดยเฉพาะการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในฐานะที่มีหน้าที่ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน ที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐาน ทางจริยธรรมจึงร่วมกับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมาคมสภาวิชาชีพกิจการการแพร่ภาพและการกระจายเสียง (ประเทศไทย) สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย นักวิชาการ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำ “แนวปฏิบัติการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรง” โดยมุ่งหวังให้เป็นแนวทางที่สร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพในการรายงานข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการรายงานข่าวสำหรับสื่อมวลชนทุกแขนงเพื่อเป็นสื่อกลางในการป้องกัน เตือนภัย ลดผลกระทบจากความรุนแรงของเหตุการณ์ และร่วมสร้างระบบนิเวศสื่อที่ส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครอง สิทธิมนุษยชนที่ยั่งยืนต่อไป

สำนักส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลตนเอง

ตุลาคม ๒๕๖๘

หมวดที่ ๑ คำนิยาม

“สื่อมวลชน” หมายถึง สื่อหรือช่องทางที่ผลิตเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เป็นปกติธุระ ทั้งในรูปวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงสื่อดิจิทัล หรือในรูปแบบอื่นใดที่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไป พร้อมกันนี้ยังหมายรวมถึงผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรสื่อมวลชน ตลอดจนองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งต้องมีความรับผิดชอบ ทางกฎหมายและการกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

“จริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน” หมายถึง หลักความประพฤติที่ดั่งงามของสื่อมวลชนซึ่งยึดหลักความถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน เป็นประโยชน์สาธารณะ มีความสมดุลและเป็นธรรม เคารพสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนการมีกระบวนการทำงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพแหล่งข่าว การได้มาซึ่งข้อมูลโดยไม่ละเมิด ความรับผิดชอบในการแก้ไขข่าว และต้องไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงให้เกิด ความมัวหมองหรือเกิดความเคลือบแคลงต่อวิชาชีพ

“อาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรง” หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอันส่งผลให้เกิดหรือมีแนวโน้มจะทำให้เกิดการบาดเจ็บ ทูพพลภาพ เสียชีวิต กระทั่งต่อความเป็นอยู่ที่ปกติ รวมถึงสร้างความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรงทั้งต่อตัวบุคคลและสังคมในวงกว้าง ได้แก่ เหตุฆ่าตัวตาย เหตุล้วงละเมิดทางเพศ เหตุกราดยิง และเหตุสู้รบ ตลอดจนเหตุอื่นใดที่ก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงดังกล่าว

“ผู้ก่อเหตุ” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้กระทำ ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย รวมถึงผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในเหตุอาชญากรรมหรือเหตุการณ์ความรุนแรง

“ผู้ได้รับผลกระทบ” หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุอาชญากรรมหรือเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความเป็นอยู่ที่ปกติ ได้แก่ ผู้ประสบเหตุ ทั้งผู้รอดชีวิต ผู้บาดเจ็บ หรือผู้เสียชีวิตจากเหตุฆ่าตัวตาย เหตุล้วงละเมิดทางเพศ เหตุกราดยิง และเหตุสู้รบ รวมถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยอ้อม ได้แก่ ครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดของผู้ประสบเหตุ พยานในเหตุการณ์ ผู้ตกเป็นข่าว ชุมชน และสังคม ทั้งนี้ หมายรวมถึงผู้ได้รับผลกระทบที่เป็นกลุ่มที่ควรได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้มีปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิต ตลอดจนความแตกต่างหลากหลายด้านชาติพันธุ์ สัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม อุดมการณ์ทางการเมือง และเพศสภาพ

“อัตลักษณ์” หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของผู้ตกเป็นข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงที่ทำให้เป็นที่รู้จักหรือจำได้ไม่ว่าจะมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้ว ทั้งข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลส่วนบุคคล สถานภาพ ทางสังคม ข้อมูลในสื่อดิจิทัล รวมถึงลักษณะเฉพาะอื่นใดซึ่งรวมกันแล้วสามารถระบุตัวบุคคลได้ อาทิ หน้าตา รูปร่าง แผลเป็น รอยสัก น้ำเสียง ชื่อ-นามสกุล ชื่อเล่น ฉายา ที่อยู่และสภาพที่อยู่อาศัย สถานศึกษา ข้อมูลการรักษาพยาบาล ข้อมูลด้านสุขภาพจิต ข้อมูลบุคคลในครอบครัว บุคคลใกล้ชิด ชื่อบัญชีสื่อสังคมออนไลน์

หมวดที่ ๒ หลักการทั่วไปในการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรง

ข้อ ๑ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานว่าด้วยสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน และอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อ ๒ สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง ไม่สอดแทรกความคิดเห็น ไม่คาดเดาหรือชี้นำ มีการแยกแยะเนื้อหาชัดเจนระหว่างข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือข้อวิเคราะห์ รั้มีตระวังการได้มาซึ่งข้อมูลจากแหล่งข่าวทั้งจากผู้ประสบเหตุ ครอบครัวหรือคนใกล้ชิด คู่กรณี พยาน หน่วยกู้ภัย รวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่และหน่วยงานทางการ ผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลข่าวสารจากต่างประเทศ ตลอดจนเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างขึ้น ซึ่งอาจมีอคติต่อเหตุการณ์หรือยังไม่ได้กลั่นกรองผลกระทบด้านสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรอบคอบ พร้อมกันนี้พึงระบุแหล่งที่มา วันที่ และบริบทของข้อมูล ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนเพิ่มภาพที่นำมาประกอบข่าวให้ชัดเจน

ข้อ ๓ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุและการนำเสนอข้อมูลที่อาจกระทบต่อยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีของฝ่ายความมั่นคง การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ บุคลากรทางการแพทย์ หน่วยกู้ภัย ตลอดจนความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ทุกฝ่ายรวมทั้งสื่อมวลชนเอง ทั้งนี้ องค์กรสื่อมวลชน พึงประเมินสถานการณ์และความเสี่ยงของเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างใกล้ชิด จัดเตรียมแผนและกลไกบรรเทาหรือเยียวยาผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

ข้อ ๔ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุ การสัมภาษณ์ และการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่อาจละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างความกระทบกระเทือนทางจิตใจแก่ผู้ได้รับผลกระทบ อาทิ การแจ้งข่าวความสูญเสียแก่ครอบครัวของผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง การสัมภาษณ์ที่เป็นการตอกย้ำซ้ำเติมหรือก่อให้เกิดการทบทวนเหตุความรุนแรง หรือการนำเสนอในลักษณะเร้าอารมณ์

ข้อ ๕ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ การนำเสนอข้อมูลเนื้อหา ความคิดเห็น ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพจำลองเหตุการณ์ เสียงประกอบ เนื้อหาที่สร้างโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการนำเสนอในลักษณะอื่นใดเกี่ยวกับความรุนแรง ของเหตุการณ์ สภาพผู้บาดเจ็บหรือผู้เสียชีวิตที่มีลักษณะสยดสยอง อูจาด สะเทือนขวัญ สร้างความตระหนก สลดใจ หรือเร้าอารมณ์อื่นใด ตลอดจนการนำเสนอวนซ้ำที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือตอกย้ำความรุนแรงของเหตุการณ์

ข้อ ๖ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการเปิดเผยอัตลักษณ์ของผู้ก่อเหตุและผู้ได้รับผลกระทบ ทั้งในการนำเสนอข้อมูลเนื้อหา ความคิดเห็น ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพจำลองเหตุการณ์ เสียงประกอบ เนื้อหาที่สร้างโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการนำเสนอในลักษณะอื่นใด รวมถึงเนื้อหาที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างขึ้น เว้นแต่การนำเสนอเช่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ละเมิดกฎหมาย และไม่กระทบต่อสวัสดิภาพของผู้ตกเป็นข่าว

ข้อ ๗ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลเนื้อหา ความคิดเห็น ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพจำลอง เหตุการณ์ เสียงประกอบ เนื้อหาที่สร้างโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ตลอดจนการใช้น้ำเสียง การให้ฉายา การวิเคราะห์ตัวตน สภาพจิตใจ ปุ่มหลัง ครอบคร้ว แรงจูงใจเบื้องลึกหรือเหตุผลของการกระทำของผู้ก่อเหตุ อย่างละเอียด หรือ การนำเสนอในลักษณะอื่นใดที่มีลักษณะให้ความสำคัญกับผู้ก่อเหตุจนเกินความจำเป็น รวมถึงเสียงต่อการขึ้นคำสั่งหรือสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

ข้อ ๘ สื่อมวลชนพึงเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ก่อเหตุและผู้ได้รับผลกระทบโดยระมัดระวังการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่มีลักษณะตดสิน ประณาม หรือใช้ถ้อยคำที่นำไปสู่การสร้าง ความเกลียดชัง อคติ การลดทอนศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ที่มีลักษณะเหมารวมต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อันเนื่องมาจากปัญหาสุขภาพ ชาติพันธุ์ สัญชาติ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม อุดมการณ์ทางการเมือง และเพศสภาพ

หมวดที่ ๓ หลักการรายงานเหตุฆ่าตัวตาย

ข้อ ๙ สื่อมวลชนต้องไม่เร่งสรุปลสาเหตุการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตายที่อาจทำให้เข้าใจว่ามาจากสาเหตุเดียว หรือนำเสนอในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจว่าการฆ่าตัวตายเป็นเรื่องปกติที่ยอมรับได้สำหรับผู้ที่มีเผชิญ ภาวะยากลำบากของชีวิต และอาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบ

ข้อ ๑๐ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ สาเหตุ วิธีการ สภาพความทุกข์ ทรมานของการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย ข้อความสุดท้ายหรือจดหมายลาตาย ลิงก์สื่อสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งไม่สัมภาษณ์เจาะลึกสมาชิกครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดอันอาจสร้างผลกระทบกระเทือน ต่อสภาพจิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตปกติ

ข้อ ๑๑ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการใช้ภาษา น้ำเสียง ข้อมูลเนื้อหา ความคิดเห็น ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพจำลอง เหตุการณ์ เสียงประกอบ เนื้อหาที่สร้างโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ตลอดจนการใช้เนื้อหา ที่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์สร้างขึ้น รวมถึงการจัดวางตำแหน่งและพื้นที่ของข่าวหรือระยะเวลาในการนำเสนอ ที่ทำให้ข่าวการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตายมีลักษณะโดดเด่น กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ความสะเทือนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เกี่ยวข้อง กับผู้มีชื่อเสียง ดารา ศิลปิน

ข้อ ๑๒ สื่อมวลชนพึงนำเสนอข้อมูลและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตเกี่ยวกับการประเมินตนเอง การจัดการความเครียด สัญญาณเตือนหรือปัจจัยเสี่ยงของการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย ข้อมูลติดต่อ หน่วยงานให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ทุกครั้งที่มีการนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตาย

หมวดที่ ๔ หลักการรายงานเหตุล้วงละเมิดทางเพศ

ข้อ ๑๓ สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนออัตลักษณ์ของผู้ถูกล้วงละเมิดทางเพศ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อผู้ได้รับผลกระทบและสาธารณะ ทั้งนี้ ในกรณีนี้ผู้ถูกล้วงละเมิดทางเพศเสียชีวิต สามารถนำเสนอได้เฉพาะภาพหน้าตรงขณะมีชีวิตอยู่เท่านั้น

ข้อ ๑๔ สื่อมวลชนต้องไม่สัมภาษณ์ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่เป็น การสร้างผลกระทบต่อสภาพจิตใจ หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ปกติ หากจำเป็นควรพิจารณาความพร้อมของผู้ได้รับผลกระทบหรือสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแทน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรทางการแพทย์ หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ตามกฎหมาย โดยไม่กระทบต่อกระบวนการยุติธรรมและไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อ ๑๕ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลเนื้อหา ความคิดเห็น ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพจำลอง เหตุการณ์ เสียงประกอบ เนื้อหาที่สร้างโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ตลอดจนการใช้ภาษา น้ำเสียง การให้ฉายา อันเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุ ลักษณะส่วนตัว ภูมิหลัง และพฤติกรรมทั้งของ ผู้ก่อเหตุและผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยไม่ซ้ำเติมความทุกข์ ตัดสิน ตอกย้ำทัศนคติเรื่องเพศหรืออคติเหมารวม อาทิ เหตุล่วงละเมิดทางเพศนั้นมีสาเหตุมาจากการแต่งกาย การวางตัว ปัญหาสุขภาพ การติดสารเสพติด ตลอดจนเคราะห์กรรมหรือโชคชะตา

หมวดที่ ๕ หลักการรายงานเหตุการณ์

ข้อ ๑๖ สื่อมวลชนต้องไม่รายงานสดเหตุการณ์ในลักษณะที่รบกวน กระทบความรุนแรงของสถานการณ์ ชัดขวางหรือกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ การรายงานสดพึงมุ่งเน้นที่การเตือนภัย โดยอาจนำเสนอ ในรูปแบบตัวอักษรหรือรูปแบบอื่นใดที่ช่วยลดความตื่นตระหนกและความสับสนวุ่นวายของเหตุการณ์

ข้อ ๑๗ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการรายงานเหตุการณ์เพื่อเตือนภัยโดยต้องประสานและตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลล่าสุดกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายเป็นหลัก ระมัดระวังการนำเสนอ สถิติผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตและความคิดเห็นของผู้ที่ไม่มีอำนาจในการให้ข้อมูลหรือผู้ที่ไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเหตุการณ์

ข้อ ๑๘ สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ผู้ประสบเหตุที่ได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ จากเหตุการณ์ และไม่นำเสนอประเด็นที่เน้นความน่าสะพรึงกลัวของเหตุการณ์ แต่พึงเน้นที่การให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน การฟื้นฟูเยียวยา และการป้องกัน

ข้อ ๑๙ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการเผยแพร่แถลงการณ์หรืออุดมการณ์ของผู้ก่อเหตุ การเชื่อมโยงว่าการก่อเหตุ มีแรงจูงใจจากเหตุการณ์ที่เคยมีมาก่อน ระมัดระวังการนำเสนอภาพเหตุการณ์หรือภาพจำลองเหตุการณ์ ที่อาจนำไปสู่การเลียนแบบ รวมถึงหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบในกลุ่มผู้มีแนวโน้ม นิยมความรุนแรง อาทิ อุกอจ การกราดยิงที่ร้ายแรงที่สุดเท่าที่เคยมีมา ตัวเลขผู้เสียชีวิตสูงสุด

หมวดที่ ๖ หลักการรายงานเหตุสู้รบ

ข้อ ๒๐ สื่อมวลชนต้องนำเสนอเหตุสู้รบตามข้อเท็จจริง ไม่นำเสนอข้อมูลหรือความคิดเห็นที่สร้างความเข้าใจผิด ความเกลียดชัง และอคติต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบที่มาของข้อมูล และรู้เท่าทันการนำเสนอข่าวสาร ทั้งจากการปฏิบัติการจิตวิทยาทางข่าวสาร (Information Operations: IO) และสื่อสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายใดก็ตาม

ข้อ ๒๑ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอในลักษณะที่อาจสร้างความเข้าใจว่าการสู้รบเป็นการแข่งขัน หาผู้ชนะหรือผู้แพ้ พึงเสนอข่าวโดยให้ความสำคัญต่อหลักมนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน และกฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศ (International Humanitarian Law)

ข้อ ๒๒ สื่อมวลชนพึงเสนอข่าวตามหลักการสื่อสารมวลชนเพื่อสันติภาพ (Peace Journalism) โดยให้ความสำคัญกับความพยายามในการลดความรุนแรงของการสู้รบ การยุติสงคราม การรักษาและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนทุกฝ่าย การให้ความสำคัญกับประชาชนผู้ได้รับผลกระทบไม่ว่าฝ่ายใดก็ตาม รวมถึงบทบาทของหน่วยงานด้านมนุษยธรรมในการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ในเหตุสู้รบ

หมวดที่ ๗ หลักการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างสร้างสรรค์

ข้อ ๒๓ สื่อมวลชนต้องรับผิดชอบความเสียหายจากการนำเสนอข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรงทางสื่อดิจิทัลที่สร้างผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือสร้างความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ด้วยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจากสื่อดิจิทัล หรือชี้แจงเพื่อเยียวยาผู้เสียหาย หรือแล้วแต่วิธีการใดที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เสียหายนั้น เว้นแต่การนำเสนอเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ละเมิดกฎหมาย และไม่กระทบต่อสวัสดิภาพของผู้ได้รับผลกระทบ

ข้อ ๒๔ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ที่อาจทำให้เกิดการซ้ำเติม ผู้ได้รับผลกระทบจากการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุความรุนแรง และพึงกำกับดูแลเนื้อหาความคิดเห็น เพื่อป้องกันผลกระทบทางลบต่อผู้ตกเป็นข่าว

ข้อ ๒๕ สื่อมวลชนพึงรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์รุนแรงโดยใช้ข้อมูล ความเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจบริบทของปัญหา แนวทางการป้องกัน การปฏิบัติระหว่างเผชิญเหตุ รวมถึงข้อมูลติดต่อองค์กรหรือหน่วยงานรับแจ้งเหตุ ฟันฟูเยียวยา ให้คำปรึกษาและป้องกัน

ข้อ ๒๖ สื่อมวลชนพึงวิเคราะห์และกำหนดประเด็นในการรายงานข่าวอาชญากรรมและเหตุการณ์ความรุนแรง โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการป้องกัน การบรรเทาความรุนแรงของเหตุการณ์ การช่วยเหลือ ฟันฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบหลังเกิดเหตุเป็นสำคัญ

ภาคผนวก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายภาพหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา ๒๙ วรรคสอง ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

มาตรา ๓๕ วรรคแรก บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ๘

มาตรา ๗๑ วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำการดังกล่าว

๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๒๗ ให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑๖) ติดตามตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(๑๘) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อสารมวลชน ที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

๓. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ ให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที และให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวโดยพลัน

ในกรณีที่ คณะกรรมการสอบสวนแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามที่สมควร หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงการคุ้มครอง การได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชน และการคุ้มครองผู้บริโภคจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพขององค์กร

ในการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพขององค์กรตามวรรคหนึ่ง ให้แต่ละองค์กรตามวรรคหนึ่ง จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมจริยธรรมขึ้น โดยมีองค์ประกอบและให้คำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบอาชีพและวิชาชีพ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์กรตามวรรคหนึ่งที่มีการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรม คณะกรรมการอาจให้การส่งเสริมจากกองทุนมาตรา ๕๒ ก็ได้

มาตรา ๔๐ ผู้ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากรายการที่ออกออกอากาศเป็นเท็จหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอาจร้องเรียนต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการส่งเรื่องพร้อมความเห็นของคณะกรรมการให้องค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา ๓๙ เพื่อให้ดำเนินการเยียวยาให้แก่ผู้เสียหายโดยเร็ว และให้คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการขององค์กรควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา ๓๙ เมื่อองค์กรควบคุม การประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามมาตรา ๓๙ ได้แจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบแล้ว ให้แจ้ง ผู้ร้องเรียนทราบผลการดำเนินการโดยเร็ว

ผลการดำเนินการในหมวดนี้ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ (๑)

๔. ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๑๔ ขอบเขตและเงื่อนไขการอนุญาต

(๑๐) ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการคัดเลือก จัดทำ กำกับดูแลรายการ เนื้อหารายการใด ๆ รวมถึงการประกาศหรือการโฆษณาที่ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมของสื่อ

๕. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๗ ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๓๒๘ ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียงหรือกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๓๒๙ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลหรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

๖. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๗ ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

๗. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ป่วยในประการที่น่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ป่วย เว้นแต่

- (๑) ในกรณีที่น่าจะเกิดอันตรายต่อผู้ป่วยหรือผู้อื่น
- (๒) เพื่อความปลอดภัยของสาธารณชน
- (๓) มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๖/๑ การเผยแพร่ข้อมูลใดๆ ทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่ออื่นใด ต้องไม่ทำให้เกิดความรังเกียจเดียดฉันท์ หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์ อันใดของผู้ป่วยและครอบครัว

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖/๒ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖/๑ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้เผยแพร่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๒) ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๓) ระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๔) ให้เผยแพร่ข้อมูลเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้อื่นที่อาจเกิดขึ้น

การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๓) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะ เพื่อกิจการ สื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

มาตรา ๖ ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้น ได้ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับการยกเว้น ไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖

บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ใช่หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตาม มาตรา ๓๙

มาตรา ๓๙ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๘ อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๖ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๒๓ ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล หรือตำหนิรูปพรรณ
- (๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัวผู้ถูกควบคุมตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายนั้น
- (๓) คำสั่งที่ทำให้มีการควบคุมตัว และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น
- (๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้การควบคุมตัว
- (๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว
- (๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว ก่อนถูกควบคุมตัว และก่อน การปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว จะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ
- (๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือย้ายยศศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบหรือศาลอาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ หากผู้นั้นอยู่ใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยดังกล่าวอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนคดีอาญา

๑๐. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำการหรือจัดให้มีการกระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) บันทึกรูปภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงหรือสิ่งอื่นที่สามารถแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ทั้งนี้ไม่ว่าขั้นตอนใด ๆ

(๒) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาล ที่ทำให้บุคคลอื่นรู้จักชื่อตัวชื่อสกุล ของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือบุคคลในครอบครัว ผู้เสียหายนั้น ทั้งนี้ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด

(๓) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ภาพหรือเสียง ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด เปิดเผยแพร่ไว้สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำที่ผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ในการคุ้มครองหรือช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายยินยอมโดยบริสุทธิ์ใจ

๑๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำเข้าคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์

ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสองผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

๑๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยแพร่ชื่อตัว ชื่อสกุล ภาพ หรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาและผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ ซึ่งได้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยโดยอนุโลม

ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลที่เปิดเผยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

๑๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา ๖ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงให้ครอบครัวหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๕ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับ การกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการรักษา จากแพทย์ และขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ในกรณีที่ถูกกระทำด้วย

ความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

มาตรา ๙ เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา ๕ หรือมีการร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใด ลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๔. พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่อาจทำให้บุคคลอื่นรู้จัก ชื่อตัวหรือชื่อสกุล ของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติการกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยได้รับอนุญาตจากศาล หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

มาตรา ๑๓๖ ในการโฆษณาไม่ว่าด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือซึ่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ห้ามมิให้ระบุชื่อ หรือแสดงข้อความ หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันจะทำให้รู้จักตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๑๕๓ เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว เมื่อศาลเห็นสมควรหรือ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ศาลจะสั่งให้ดำเนินการเป็นการลับเฉพาะต่อหน้าตัวความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะให้มีทนายความอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ในการโฆษณาไม่ว่าด้วยวาจา เป็นหนังสือ เผยแพร่ทางสื่อมวลชน สื่อสารสนเทศหรือโดย วิธีการอื่นใดซึ่งคำคู่ความ ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ ในคดี หรือคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มี อำนาจพิจารณาคดีครอบครัวหรือการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว ห้ามมิให้แพร่ภาพ แพร่เสียง ระบุชื่อหรือแสดงข้อความหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันอาจทำให้รู้จักตัวคู่ความหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณของบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือถูกกล่าวถึงในคดี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

๑๕. กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (International Humanitarian Law หรือ Law of Armed Conflict หรือ Law of War)

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับวิธีการทำสงครามและการปฏิบัติต่อพลรบและพลเรือนอย่างมีมนุษยธรรมในระหว่างการทำสงคราม (Jus in bello) โดยมีหลักการพื้นฐาน ที่สำคัญ ๕ หลัก ได้แก่ หลักการแบ่งแยกพลรบกับพลเรือน (Principle of Distinction) หลักการ

ความได้สัดส่วน (Proportionality) หลักการเตือนภัยก่อนการโจมตี (Precaution) หลักความจำเป็นทางทหาร (Military Necessity) หลักมนุษยธรรม (Humanity) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๙ ทั้ง ๔ ฉบับ ได้แก่

๑) อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field of 12 August 1949) เน้นการคุ้มครอง “ทหารบาดเจ็บและป่วยไข้ในสมรภูมิภาคพื้นดิน” รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์ หน่วยกู้ภัย และหน่วยงานสภากาชาด สาระสำคัญ ได้แก่ ห้ามโจมตีหรือทำร้ายผู้บาดเจ็บ ต้องให้การรักษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ ห้ามโจมตีโรงพยาบาลหรือพาหนะพยาบาล และการใช้สัญลักษณ์กาชาดเพื่อแสดงความคุ้มครอง

๒) อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเล ซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และ เรืออัปปาง มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea of 12 August 1949) เนื้อหาอนุสัญญานี้เน้นขยายความคุ้มครองจากฉบับที่ ๑ ไปยังกองกำลังเรือและบุคลากรทางการแพทย์ในทะเล สาระสำคัญ ได้แก่ คุ้มครองทหารบาดเจ็บที่อยู่ในเรือรบหรือเรือพยาบาล ห้ามโจมตีเรือพยาบาลที่มีเครื่องหมายชัดเจน ต้องช่วยเหลือผู้ที่ลอยคออยู่ในทะเลหลังการรบ และการปฏิบัติอย่างเป็นกลางต่อศัตรูที่ได้รับบาดเจ็บ

๓) อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (Geneva Convention Relative to the Treatment of Prisoners of War of 12 August 1949) เนื้อหาอนุสัญญานี้เน้นสิทธิและการปฏิบัติต่อเชลยศึก (Prisoners of War) อย่างเหมาะสมตามหลักมนุษยธรรม สาระสำคัญ ได้แก่ เชลยศึกต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีศักดิ์ศรี ห้ามทรมาน ชุ่ขี้เณ หรือบังคับให้เปิดเผยข้อมูล ต้องได้รับอาหาร น้ำ ที่พักอาศัย และการรักษาพยาบาล และต้องสามารถติดต่อกับครอบครัวและรับ ความช่วยเหลือจากกาชาด

๔) อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๙ (Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949) เนื้อหาอนุสัญญานี้เน้นคุ้มครองประชาชนพลเรือนที่อยู่ในพื้นที่ขัดแย้ง รวมถึงเขตยึดครอง สาระสำคัญ ได้แก่ ห้ามใช้ความรุนแรงต่อพลเรือนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสู้รบ ห้ามทำลายทรัพย์สินโดยไม่มีเหตุทางทหาร ต้องให้การดูแลเด็ก ผู้ป่วย หญิงมีครรภ์ ต้องปฏิบัติต่อพลเรือนอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ห้ามบังคับย้ายถิ่นหรือจับตัวเป็นตัวประกัน โดยมีพระราชบัญญัติบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับ การปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ พ.ศ. ๒๔๙๘ และพระราชบัญญัติกาชาด พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นกฎหมายอนุวัติการ

ทั้งนี้ ประเทศไทยยังไม่ได้มีการออกกฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานอาชญากรรมสงคราม ซึ่งแม้ว่าแต่เดิมไทยเคยมีพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งบัญญัติฐานความผิด สำหรับผู้กระทำความผิดที่ละเมิดกฎหมายหรือจารีตประเพณีระหว่างประเทศในการทำสงคราม แต่ปัจจุบันได้ตราพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม พ.ศ. ๒๔๘๘ พ.ศ. ๒๕๑๐ แล้ว

นอกจากนี้ ยังมีอนุสัญญาที่สำคัญอีกฉบับหนึ่ง คือ อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต และโอน ทุ่นระเบิดสังหารบุคคลและการทำลายทุ่นระเบิด" (Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on Their Destruction) หรือ "อนุสัญญาออตตาวา" (Ottawa Treaty) หรือ "อนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล" (Anti-Personnel

Mine Ban Convention หรือ APMBC) โดยประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๑๙๙๗ และให้สัตยาบันในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน 1998 และอนุสัญญามีผลบังคับใช้กับไทยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๑๙๙๙ พันธกรณีหลักของประเทศภาคีภายใต้สนธิสัญญานี้คือ ห้ามการใช้ สะสม ผลิต พัฒนา จัดหา และโอนทุนระเบิดสังหารบุคคลทำลายทุนระเบิดที่สะสมไว้ทั้งหมดภายใน ๔ ปี กวาดล้างพื้นที่ปนเปื้อนทุนระเบิดทั้งหมดภายในอาณาเขตหรือภายใต้การควบคุมภายใน ๑๐ ปี และต้องใช้มาตรการป้องกันพลเรือนจากพื้นที่อันตรายให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุนระเบิด รวมถึงการดูแล การฟื้นฟู และการกลับคืนสู่สังคมและเศรษฐกิจ

คณะผู้จัดทำ

คณะทำงานร่วมด้านการนำเสนอข่าวเด็ก ข่าวอาชญากรรม และเหตุการณ์ความรุนแรง
ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.พิรงรอง รามสูต ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. รองเลขาธิการ กสทช. สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓. ผู้ช่วยเลขาธิการ กสทช. สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์
๔. สำนักส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลกันเอง
๕. สำนักกำกับผัง เนื้อหารายการ และพัฒนาผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน

ผู้แทนสมาคมสภาวิชาชีพกิจการการแพร่ภาพและการกระจายเสียง (ประเทศไทย)

๑. นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี หัวหน้าคณะทำงาน
๒. นายสัมพันธ์ ชะเอม
๓. นายเสถียร วิริยะพรรณพงศา

ผู้แทนสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาจารย์ ปุรินทวรกุล
๒. นายนพปฎล รัตนพันธ์
๓. นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์

ผู้แทนสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

๑. นายสรรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์
๒. นางสาวศรีัญญา บุญธรรม
๓. นายสุป็น รักเชื้อ

หน่วยงานราชการ

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นางสาวอรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

นางนรมมล ทองเปลี่ยน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายณัฐนาท คุ้มไพบูลย์

นักวิชาการ

ด้านนิเทศศาสตร์และสื่อมวลชน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนัญสุรา อรนพ ณ อยุธยา

**สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)**

๘๗ ถนนพหลโยธิน ซอย ๘ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์: ๐ ๒๖๗๐ ๘๘๘๘ website: www.nbtc.go.th

E-mail: selfregulation@nbtc.go.th